

Golfkreppan stendur við og versnar

Miðeysturkreppan ella kreppan í Golfinum stendur við og versnar. So leingi báðir partar í ólukkuliga stríðnum í Golfinum standa við sitt, eru ikki úttil til eina politiska loysn á hesi kanska mest álvarsomu kreppuni síðani 2. heimsbardaga.

Og at báðir partar — tað er Saddam Hussain ørumegin og so gott sum allur heimurin hinumegin — ikki vilja víkja frá sinum so mikið sum ein tamma, sigur okkum, at vandin fyri einum hernaðarligum stríði framvegis er til staðar fyri ikki at siga stórri enn nakrantíð fyrr, nú allir aðrir møguleikar eru við at tømast.

Nú vit eru so yvirfóðrað

við tíðindum frá Golfkreppuni er torført at gera upp við seg sjálvan, hvørjum ein skal trúgva og hvat ein skal halda. Tær stóru amerikonsku sjónvarpsstøðirnar kappast hvør í sinum lagi um at verða fyrstar við tíðindum frá Golfinum og fáa vit eitt veruligt kriggj í Miðeystri, so er eingin ivi um, at tað eisini verður at fara fram á sjónvarpsglugganum. T.v.s. børnini fara at siggja pápar doyggja beint fyri eygunum. Bara hesin tanki skuldi verið nóg mikið til at fingið allar heimsins leiðandi politikarar at forðað fyri einum vápnadum bardaga.

Irakiski forsetin Saddam Hussein er ikki til at

víka. Hóast tað at allur heimurin er imóti honum, brúkar hann eitthvørt nýtt høvi at gera greitt, at hann ætlar sær ikki at taka hermenn sínar úr Kuwait. Hetta landið er og verður ein partur av Irak, sigur hann.

Imóti hesum stendur so restin av heiminum. Fyri fyrstu ferð í mong ár er felagsskapurin ST komin til sín rætt. Eitt samt ST við 160 limalondum hevur forðmt irakisku innrásina í Kuwait og hevur samtykt, at Irak skal taka seg úr aftur landinum.

Nú er so eisini tað hent, at tey bæði stórveldini, USA og Sovjetsamveldið, hava hildið fund á hægsta stigi í fínka hovudsstaðnum og har hava staðfest

avgerðina í ST um, at tað er bara ein vegur fram móti eini loysn, og tað er, at allir irakiskir hermenn fara úr Kuwait.

Tað er einki nýtt í ti, at tey bæði stórveldini eru á einum máli um, at Irak hevur forbrotið seg. Tað nýggja í niðurstøðuni á toppfundinum í Helsingfors er, at hetta er fyrstu ferð síðani seinna heimsbardaga, at bæði stórveldini eru so samd í einum slíkum politiskum máli. Serliga legdu vit til merkis, at Gorbachev onga hjálpanði hond vildi rætta irakiska forsetanum. Tvørturímóti visti hann á á einum tíðindafundi aftan á toppfundin, at Saddam Hussain gongur »a dead end« á móti, tvi-

**politisk
viðmerking**

úr útlondum

heldur hann um hertøkuna av Kuwait.

Hvat kunnu vit nú rokna við fer at henda í Golfinum? Kann tað henda, at USA missir talið og ger álop á Irak? Hesum møguleika hevur Bush higartil víst aftur. Vit skulu hava eina friðarlaga loysn, hevur hann sagt aftur og aftur, men tíðin gongur, og Saddam Hussain er framvegis í Kuwait og hevur ikki latið við seg koma. Hvussu leingi ber til at biða, hetta er tann stóri spurningurin.

Hóast bæði stórveldini eru á einum máli í Golfspurninginum, so hava russar higartil verið imóti at skera igjøgnum við at brúka vápn. Men tað verður millum eygleiðarar gitt, at Bush í Finlndi kann hava fingið viðhald frá Gorbachev at brúka hermegi, um einki røkist fyri eini politiskari loysn. Hetta eru tó bert gitingar. Aðrir tosa um at víkja ST-sanktionirnar til eisini at fevna um alla flogferðslu til og úr Irak.

Kreppan í Golfinum hevur eisini fingið nógvar aðrar spurningar fram í dagsins ljós, eitt nú støðuna hjá palestinsarum í teimum hersettu økjum á Vestara Árabakka og í Gaza. Irak hevur víst á, at skulu teir taka seg úr Kuwait, so má støðan hjá palestinsarum í umrøddu økjum eisini viðgerast og loysast. Hetta vilja amerikanarar ikki hoyra talan um. Ísraelar siga, at teir á ongan hátt kunnu góðtaka, at tann spurningurin verður drigin upp í spurningin um irakisku hertøkuna av Kuwait.

Tað hevur annars verið frammi, at russar kanska fóru at skunda undir eina altjóða ráðstevnu um viðurskiftini í øllum Miðeystri og harvið bæði irakisku innrásina í Kuwait og ísraelsku hersetingina av Gaza og Vestara Árabakka. Hetta hevur sovjetiskri uttanríkisráðharrin havt frammi, men tann spurningurin var ikki

fremstur á skránni á toppfundinum í Helsingfors.

Tað er heldur neyvan rætt at tengja spurningin um irakisku hertøkuna av Kuwait saman við ísraelsku hersetingina av Gaza og økjum har. Men vit í Vesturheiminum eiga tó ikki at venda deyva oyrað til, tá spurningurin um ísraelsku hersetingina verður tikin fram. Ti hetta er veruliga eitt av teimum stóru álvarsmálum í Miðeystri, eitt mál, sum bæði USA og restin av Vesturheiminum áttu at givið nógvr stórri gætur.

Eingin ivi er um, at soleingi hetta málið ikki verður loyst, soleingi fer alt Miðeystur at vera at meta sum ein krúttunna. Og tá Vesturheimurin kennir seg hóttað av atgerðum Iraks í Kuwait, tá áttu vit eisini í stórri mun at mett um ta hóttað, sum ísraelska hersetingin av umrøddu økjum er tað móti øllum heimsfriðinum. Her taka vit fullt og heilt undir við ísraelska javnaðarflokkinum um, at tað verður skipað fyri eini altjóða ráðstevnu um nettupp tann spurningin. So er tað skeivt at tengja irakisku innrásina og palestinaspurningin saman, so er tað eisini skeivt bara at lata til standa viðvíkjandi ísraelsku hersetingini av Vestara Árabakka, Gaza og Golan. Hetta eru spurningar, sum vit í Vesturheiminum eiga at taka upp í kjalarverrinum av núverandi Golfkreppuni. Tað átti longu at verið gjørt, men betri seint enn als ikki.

Deyvafelag Føroya

hevur skrivstovu í Deyvahúsinum »Ef-fata«. Íslandsvegur 10B, Tórshavn. Tlf. 17597 (telefonavarari) ella tlf. 0310032 og bíðað um tlf. 10029 (skriftelefont).

